

CUPRINSUL

I. — ARTICOLE

REDACȚIA, <i>Pentru înflorirea Patriei — pentru pace</i>	3—6
† FIRMILIAN, <i>Mitropolitul Olteniei, Pastorația</i>	7—8
Pr. Prof. N. NEAGA, <i>Pe linia păcii universale</i>	9—13
Pr. Prof. GRIGORE CRISTESCU, <i>Valoarea și funcțiunea subconștientului în predică</i>	14—23
Pr. ILIE BRĂȚAN, <i>Răspunderea duhovnicească</i>	24—28
RADU CREȚEANU, <i>Biserici de zid de pe Valea Motrului</i>	29—45
Pr. LUCIAN I. GAFTON, <i>Episcopul de Râmnic: Ignatie Sirbul și Ignatie Grecul</i>	46—56

II. — ANIVERSARI

Pr. Prof. NICULAE M. POPESCU, <i>Aniversala părintelui Grigore Costea</i>	57—58
---	-------

III. — MATERIAL OMILETIC

Arhim. BENEDICT GHIUȘ, I. <i>Despre creația lumii: A. Creația lumii în Sfânta Scriptură; B. Creația lumii la Sfinții Părinți</i>	59—65
--	-------

IV. — CRONICA BISERICESCA

A. — DIN CUPRINSUL PATRIARHIEI ROMINE

REDACȚIA, <i>Înscăunarea I. P. S. Mitropolit Dr. Justin Moiescu, noul Mitropolit al Moldovei și Sucevei</i>	66—70
---	-------

B. — DIN CUPRINSUL MITROPOLIEI OLTENIEI

CONSILIER, <i>Întîmpinarea Anului Nou</i>	70—71
---	-------

C. — BISERICILE ORTODOXE SURORI

PATRIARHIA ALEXANDRIEI, <i>Adunarea generală a comunității grecești (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	71
PATRIARHIA IERUSALIMULUI, <i>Aminarea alegerii patriarhului (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	71
BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ, <i>Vizita canonică a I. P. S. Patriarh Alexei la Chișinău. (Pr. Prof. NICULAE M. POPESCU)</i>	72—73
BISERICA ORTODOXĂ GREACĂ, <i>Vizita arhiepiscopului Atenei și a toată Grecia în Jugoslavia; Acțiunea împotriva închierii unui concordat cu Vaticanul; Arhiepiscopul Dorotei invitat în U.R.S.S.; Noul Sinod al Bisericii grecești; Moartea unui distins ierarh al Bisericii Greciei (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	73—76
BISERICA ORTODOXĂ DIN AUSTRALIA, <i>Cîteva știri și date (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	77

V. INSEMNARI

D. ALEXANDRU, <i>Ieromonahul Ștefan Tismăneanu și înmormîntarea bisericii Sf. Nicolae de la Cernica</i>	78—81
---	-------

VI. DOCUMENTE

Pr. IOAN IONESCU, <i>Catagrafia protopopiatului Mijlocul din anul 1845</i>	82—87
--	-------

MITROPOLIA OLTENIEI

REVISTA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI CRAIOVEI ȘI A EPISCOPIEI RIMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

Nr. INV.	867
Mitropolia Moldovei și Bucovinei	
Coia;	P 1-26

ANUL IX, Nr. 1—2

IANUARIE—FEBRUARIE 1957

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
SECȚIA CULTURALĂ A SFINTEI ARHIEPISCOPII A CRAIOVEI

CAPITOLUL XII: *Observații morfologice și estetice cu privire la basilicile cu scheletul acoperișului din lemn* (p. 587—598).

Basilicile paleocreștine din diferite regiuni posedă pe de o parte multe elemente comune, pe de alta deosebiri fundamentale, mai ales în ceea ce privește aspectul lor exterior.

Aproape în toate ținuturile bazinului mediteraneeen basilica propriu zisă sau naosul e un spațiu dreptunghiular, împărțit în nave, cu ajutorul coloanelor așezate paralel, în sensul lungimii. Acestea diferă însă în amănunte de la o regiune la alta așa încât distingem basilici ravenne, romane, grecești, micasiatice, siriene și nordafricane. O caracteristică comună a tuturor este axa longitudinală și impresia de mișcare, ce are ca sursă sânta masă din fața absidei. Datorită mișcării, spațiul navei centrale începe să mai fie un spațiu liniștit și închis, ca spațiile antice asemănătoare, ci devine un spațiu în mișcare, un fel de drum triumfal, așa cum se obișnuia în marile cetăți ale Orientului, purtând colonade monumentale pe trotuarele existente de o parte și de alta. La unele basilici, cum sînt cele din Ravenna, cu coloane dese și mergînd de la zidul de apus pînă la cel de răsărit, fără întrerupere, mișcarea e realizată în cel mai înalt grad. La altele însă, cum sînt cele din Roma, mișcarea e întreruptă oare cum de nava transversală ce se întrepune în fața absidei. În cele mai multe basilici grecești, mișcarea înspre absidă e puternică, dar mai măsurată în intensitate decît cea din Ravenna.

Comună și caracteristică pentru toate ținuturile bazinului mediteraneeen este iarăși supraînălțarea navei centrale deasupra celor laterale, deși acest lucru nu s-a realizat peste tot la fel, basilicile grecești deosebindu-se de cele italice prin intercalarea tribunelor ce au dus la un fel de imaterializare la spațiul cu zidurile înalte și greoaie altfel, de deasupra colonadelor navei centrale.

Pe plan vertical, ca de altfel și în planul orizontal, basilica paleocreștină prezintă o ierarhie a spațiilor: nava centrală, mai largă, poartă un acoperiș mai înalt decît cele laterale.

În ceea ce privește deosebirile, o diferență fundamentală există între toate celelalte basilici pe de o parte și cele siriene pe de alta, prin lipsa atriului la acestea din urmă locașul creștin de cult din Siria aparînd liber în spațiu, ba chiar cu coloane exterioare, ca și templul antic. Alte caractere comune basilicilor din Siria și Africa de Nord le apropie de concepția antică, pînă, cu privire la locașul de cult. În schimb toate celelalte basilici paleocreștine acordau o deosebită atenție interiorului, nu exteriorului, în concordanță deplină cu învățătura creștină care dă cea mai mare atenție omului launtric. Pentru același motiv basilica paleocreștină se izolează de lumea exterioară și prin atriul ce apare ca o curte interioară. Spre deosebire de templul păgîn, în care intrau numai preoții și cîțiva inițiați, poporul rămînînd afară, basilica paleocreștină cheamă la sine pe toți credincioșii, fără deosebire, punîndu-le la dispoziție un spațiu mare și bine luminat. Trecerea prin atriu și narthex constituiau o pregătire pentru a ajunge în naosul plin de lumină și de strălucire, fără să aibă totuși aspectul greoi al interioarelor mărețe din epoca imperiului roman. „Înapoia clădirilor stau forțele spirituale ale fiecărei epoci: aceasta determină formele și caracterul lor” (p. 598).

Lucarea academicianului A. Orlandos este cea mai fericită îmbinare pe care și-a găsit-o studiul întemeiat pe informațiile bogate ale izvoarelor literare și pe considerațiile privind evoluția cultului creștin pînă la sfîșitul secolului al VI-lea, cu demonstrația bazată pe observațiile de ordin arhitectonic, ale unui arhitect excepțional, cu o practică îndelungată în domeniul de activitate respectiv. Numai cine are cartea în față, își poate da seama de valoarea reconstituirilor excelente ale autorului, pentru înțelegerea unuia sau a altuia din monumentele prezentate.

Condițiile optime de tipărire sînt la înălțimea conținutului.

Conf. I. BARNEA

VII. SPICUIRI DIN PRESA

TEODOR N. MANOLACHE, *Viața nouă în plină dezvoltare în Regiunea Craiova: — Icoane și obiecte reprezentative de artă românească; — Raportul între dogma religioasă și umanitarism în scrierile literare ale lui Gala Galac; — Pe urmele trecutului nostru, în Arhivele din Moscova; — Studiile și cercetările Institutului de lingvistică; — Un ieromonah de naționalitate sirbă, născut la Timișoara, autor al primului Manual de logică în limba rusă; — Cîteva cuvinte despre jocurile olimpice și despre un pastor campion olimpic*

VIII. ACTUALITĂȚI TEOLOGICE

Pr. Prof. LIVIU STAN, *În cumpăna veacului. — Reflexii și precizări în legătură cu reunirea Bisericii* 97—108
D. ALEXANDRU, *Lucrări aghiografice* 108—110

IX. RECENZII

ANASTASIOS K. ORLANDOS, *Ἡ ἐξυλόστερος παλαιοχριστιανική βασιλική τῆς Μεσογειακῆς Λεκάνης* (Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἀριθ. 35) — *Basilica paleocreștină cu scheletul acoperișului din lemn, din Bazinul Mării Mediterane*. (Biblioteca Societății de Arheologie din Atena, nr. 35). „Studiu despre nașterea, originea, forma arhitectonică și decorul locașurilor de cult creștine din timpurile apostolice pînă la Justinian”. Atena. t. I, 1952, p. 1—234+189 fig.; t. II, 1954, p. 235—606 + fig. 190—550, (cont. 111—128
I. BARNEA)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte: I. P. S. FIRMILIAN, Mitropolitul Olteniei.

Membrii: P. C. Arhim. Dr. LAURENȚIU BUSUIOC, Vicarul Sf. Arhiepiscopii a Craiovei; P. C. Arhim. GHERMANO DINEAȚA, Vicarul Sf. Episcopii a Rîmnicului și Argeșului; P. C. Pr. CONSTANTIN CIVITU — Turnu Severin; P. C. Pr. ILIE D. BRATAN, Profesor la Școala Medie de Cîntăreți bisericesti—Craiova; P. C. Pr. T. POPESCU-URLUENI — Craiova; P. C. Pr. GH. CHIRÎTESCU — Pitești; P. C. Pr. V. IONESCU — Pitești.

Redactori responsabili: P. C. Pr. NICOLAE NICOLAESCU, Consilier al Arhiepiscopiei Craiovei; P. C. Pr. EM. NEDELESCU, Consilier al Episcopiei Rîmnicului și Argeșului.